

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Feria Tertia Paschatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FERIA III. PASCHATIS.

CONCIO PRIMA.

Textus. Pax vobis. Lucæ 24. cap.

Thema. Pax, & Concordia; monstrant verum Christianum, eumque beatum efficiunt.

Exordium. **H**ominum nobilitas, à natalibus desumitur, à Christi Christiani nominamur, & dicimur, natalitia, ac tranquillitia autem tessera Christi, pax est, & concordia. Apostolus Paulus ad Rom. 13. cap. *Deus pacis, & dilectio* rum 2. ad Corinth. 13. cap. *Deus pacis, & dilectio*

Textus Scripturae. Qui ergo paci, & concordia student, veros se Christianos demonstrant: cum pacificis, concordibus Deus est, eos æternum promeritur. Audiamus Sacram Scripturam: *In tribus benedictum est spiritui meo, quæ sunt probata, coram Deo, & hominibus. Concordia fratrum, & amor proximorum, & vir & mulier consentientes, Eccles. cap. 28. Ubi duo, vel tres congregati sunt nomine meo, in medio eorum sum: inquit æterna veritas, Mat. 8. & Matth. cap. 5. Pacificos, concordés beatos pronunciat. In pacifici, quoniam Filii Dei vocabuntur. Patres percipiamus Spiritum Dei specialiter promeretur; Pax dilectionis Mater Pax indicium est Sanctitatis; hinc pax, præ omnibus virtutibus est custodienda, quia semper in Deo manet, qui in pace manet cum Sanctis Dei, societatem habet. scribit S. Augustinus Serm. de Tempore, & iterum. Serm. 87. in Appendice. Custodienda est in viribus pax est, quoniam Deus semper in pace est. Ponderant sunt verba S. Bernardini Senensis, Tom. 3. Serm. 9. Art. 1. ad tertium. Sicut Christus, inter Sanctos, in cælis habitat, per charitatem*

Patres. *S. Augustinus.* *S. Bernardini Senensis.*

riam, ita inter concordēs, & unanimes, habitat per charitatis gratiam. Qui pacem querit, Christum inquirat, quoniam ipse est pax nostra. Verba sunt Magni Basilii, Hom. in Psal. 33. hinc hor-^{Basilii} tatur S. Ildorus Pelus. lib. 1. Epist. 85. Mordicus pacem retine, cæle-^{Magnus.} stis enim est, & Deo vicina. Concludit Damascenus lib. 1. Paral. cap. 18. Deo, ac divinis propinqui sunt, quicumque pacis bonum am-^{S. Ildorus.} plexari videntur. Imploratâ S. Spiritus gratiâ, desuper Concep-^{S. Joannes} tus dabo. ^{Damascenus}

CONCEPTUS I.

S. Antoninus 4. Part. Tit. 6. cap. 8. §. 1. ingeniosè observat, quòd Pax, hoc nomen tres solum numeret litteras, P. A. X. per P. repræ-^{Confirmatio} sentatur Pater æternus: Deus pacis. 2. ad Corinth. cap. 13. Ante ^{seu} alia nomina, quibus Deus appellari gaudet, hæc prærogativa nuncu-^{Deductio.} patur. Nempè Deus pacis: Pax enim, & charitas, atque id genus nominibus appellatur, quo videlicet, per ipsa vocabula nos admo-
neat, ut has virtutes, tamquam Deum consequi studeamus. Per litteram A. Amor indicatur, S. Spiritus, cujus fructus enumerans S. Paulus ad Galatas 4. ait: Fructus autem Spiritus, Pax. Per litte-
ram X. Christus DEI Filius representatur, de quo S. Paulus ad Colossenses cap. 1. In ipso complacuit, omnem plenitudinem inhabitare, & per eum conciliare omnia in ipsum, pacificans per sanguinem crucis ejus, sive qua in Terris, sive qua in Cælis. Tanta fuit Pax, Filio Dei apprente in carne, ut omnes, secundum Isaiæ vaticini-
um, contunderent gladios in aratra, & lanceas suas in falces; idè verò Filius Dei Author pacis, tempore pacis nascitur, ut omnes se-
quaces suos, pacem amare doceret. S. Ambrosius Serm. in Nativ. Pax hoc nomen ergo, totam SS. Trinitatem, in se includit, quasi nomen Pax, litteris demonstret, sibi addictum habere, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum: Pacificis, concordibus, speciali gra-
tiâ favere, totam Sanctissimam Trinitatem. Academicus ingenioso Symbolo hoc expressit,

CONCEPTUS II.

Super mare pinxit concham, quæ se ultrò aperiens, nobili-
mam gemmam præsentat: hæc inscriptione adjectâ: *Hanc con-*
cato: Dùm cœlum serenum est, astra quieta, & pacata invicem,
tunc concha super maris undas se extollit, & candidam unice
pretiosam Margaritam offert, exhibet, præsentat; Dei gratia
non immeritò pretiosissimæ gemmæ, nobilissimæ margaritæ
paravero: audiatur Thomas à Kempis, lib. 3. §. 5. *O beatissimæ*
ria! quæ pauperes Spiritu, virtutibus divites facis. Hanc
tiosam gemmam, gratiam divinam, vel maximè Deus offert, et
bet, elargitur, cœlo pacato, atque sereno, dùm inquam con-
mentes, & animi mortalium, pacifici sunt, quieti, & concordēs
promittit æterna veritas: *Ubi duo, vel tres congregati sunt, in*
mine meo, in medio eorum sum, Matth. 8. cap. *Crede mihi,* dicit
Bernardus serm. 41. de modo benè vivendi: *Quia Deo non*
tum placent nostra jejunia, nostra orationes, nostra sacrificia,
tum concordia.

CONCEPTUS III.

Magna est gratia Dei, esse servum Dei; Major est gratia
esse amicum Dei, maxima gratia, esse Filium Dei, hæredem
gni cœlestis: Servi, & amici Dei sumus, per accuratam man-
rum Dei observationem, & voluntatis Dei adimpletionem; præ-
ceptum legimus, Joann. 15. cap. *Vos amici mei estis, si feceritis*
ego præcipio vobis. Et Matth. 12. cap. *Quicumque enim fecerit*
voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse meus frater, soror, et
ter est. Filii autem Dei efficimur, maximâ Dei gratiâ donati
virtute pacis, & concordia; sic asserente æternâ Veritate, Mat-
5. cap. *Beati pacifici, quoniam Filii Dei vocabuntur.* *Pax est,*
spoliat hominem servitute, dat nomen ingenuum, mutat
Deum, cum conditione personam, ex famulo filium, liberum
ex servo. Scribit S. Augustinus Tom. 4. Lib. 1. de Serm. Domini
monte cap. 2. & iterum. Serm. 57. in Append. *Pax est, quæ Deum*

trem vocat, filium facit ex servo; quanta est huius pacis retributio! hereditatem possidere cum Christo, substantiam Patris habere cum filio, caeleste regnum participare cum Domino, & in consortium perpetuitatis admitti cum Domino. Audiamus Joannem in sua Apocalypsi.

CONCEPTUS IV.

Ad supremam illam Jerosolymam elevatus, suos in illam dirigens oculos Joannes Apocal. cap. 21. notat, duodecim portis ornatum esse: *Ab Oriente portae tres, & ab aquilone portae tres, & ab austro portae tres, & ab occasu portae tres.* Tot portas caelestis civitatis, narrat Joannes, ex gemmis, & pretiosis margaritis fabricatas lucere. *Sed duodecim portae, duodecim margaritae sunt per singulas, & singula portae, erant ex singulis margaritis.* Quid mysterii latet, quod tot portarum, introitus, & ingressus in caelestem Jerusalem, ex margaritis fabricatae sint? Mysterium detegit Doctissimus Mansus Tract. 70. de pace, & concordia disc. 6. scribens. Margaritae, idem sonat, quod unio, vel uniones; merito igitur margaritae, illas paradisi portas venustant, & locupletant, ut per hoc denotetur, quod unio, Pax, & concordia, quae nos ad invicem stringit in terris, & conjungit, aditum nobis, & ingressum praestet in caelum, ubi aliae non sunt animae, quam illae, quae per summam unionem, & charitatem inter se conjunctae, in illa caelesti Hierosolyma, pacis unione fruuntur. Confirmant hoc ipsum, sequentia B. Petri Damiani verba lib. 7. Epist. ultimae: *Illic omnium mentes, in mutui amoris unione conflatas, nullam invicem varietate dissentiant, sed in communi voluntatis studio, omnes unanimiter federantur.*

CONCEPTUS V.

S. Bernardinus observat, quod post beatitudinem mundi cordis, ponatur beatitudo pacificorum, ita ut, si beati mundo corde, sexto loco ponuntur, beati pacifici, septimo loco constituentur; ita Matthaeus cap. 5. *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt:*

debunt: Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur. Cur quæ
 rectè septimo loco in ordine ponuntur pacifici? & cur rectè
 beatos mundo corde? ad utrumque respondeo: Dies septimus
 dies est quietis: Die septimo requievit Deus ab omni opere: Ille
 septimus, dies est Dominica, dies feriæ, & requietionis. Septimo
 loco ergo, ponitur beatitudo pacificorum, ad innuendum, paci-
 cos certam obtenturos quietem, & feriam, in æternitate: Sicut
 volunt verba S. Bernardini, Tom. 3. Serm. 8. de multiplici bono pacis.
*Non sine mysterio, secundum glossam, hæc septima beatitudo, ponitur
 in septimo loco, quia in Sabbatho vera requie, dabitur.*
Pax. Post mundos corde, ponuntur pacifici, ut non minus, qui
 hi, de visione Dei certi sint; mundi corde videbunt Deum, qui
 bunt & pacifici, quia Filii Dei vocabuntur.

Epilogus.

Hortor ergo omnes, cum S. Laurentio Justiniano in Fa. C. Ann.
 cap. 7. *Pacem diligite, tamquam futura Beatitudinis causam
 tenete.* Plura in hanc materiam, legat Lector Dominicalium
 meum, Dom. in Albis Con., 2.

IN FERIA III. PASCHATIS.

CONCIO SECUNDA.

Pax vobis. Lucae 24. cap.

Textus.

Sicut Pax, & Concordia, homines pacificos felices reddunt, sic discordia discordes damnat, & in exitium trahit.

Thema.

Discordiam esse odii matrem, calamitatum nutricem, pacis venenum, & infortuniorum exilium, gentiles agnoverunt; Discordia nihil non concutit, discussa evertit; unde dictum Pythagoræ: *Unitas est omnium rerum vita, & perpetuitas; dualitas, destructio & interitus.* Brusonius lib. 2. cap. 24. habet. *Discordia exitium præbet.* Audiamus Sacram Scripturam: *Quod si invicem mordetis, videte, ne ab invicem consumamini.* Paulus ad Galatas cap. 5. *Ubi zelus, & contentio, ibi omne opus prævum.* Jacobi cap. 3. *Sex sunt, quæ odit anima mea, dicit Dominus, & seprimum, quod destatur; videlicet eum, qui seminat discordiam inter fratres, huic extemplo veniet perditio sua, & subito conteretur, qui seminat discordias inter fratres.* Sap. 6. Ipse Christus prædicit Matth. 12. cap. *Omne regnum divisum contra se, desolabitur, & omnis civitas, vel domus, divisa contra se, non stabit.* Audiamus & Patres: *Triumphus demoniorum, est dissensio Christianorum, scribit S. Augustinus Serm. 156, de tempore. Conformiter S. Hieronymus, Tom. 9, in Regiam Monarchiam: Quidquid dividit inter fratres,*

Exordium.

Textus Scripturæ.

Patres:

*S. Augustinus.
S. Hieronymus.*

S. Bernardus tres, infernus dicitur est. Horribilia sunt verba S. Bernardi de 41. de modo bene vivendi. *Maledictus homo, qui discordiam minat, qui pacem, & concordiam rumpit, adversus Deum, & Christo facit Injuriam.* Et iterum serm. 3. in Dedicatione Ecclesiae: *Sicut in pace, factus est locus Domini, sic in discordia, loci fieri Diabolo, manifestum est.* Unde S. Laurentius Justinianus de Disciplinâ Conversationis Monasticae. *Est contentio, igitur Diaboli sagitta, ad perdendas animas, qui contentiosus existit, ut tiqui hostis in se immisiones admittit, diaboli ministerium operatur, discordia gratia lumen repellit.* S. Bonaventura ait, sermone Epiphani. *Non poterit habere concordiam cum Christo, qui voluerit esse cum Christiano.* Et Origenes Tract. 6. in cap. Matth. habet: *Consumit dissensus, sicut congregat consensus, separat Jesum, qui in medio consentientium invenitur.* Concordia cum S. Gregorio Papa 3. Part. post Admon. 24: *Audiantur gregorius seminatores, quod scriptum est, beati pacifici, quia Filii Dei vocabuntur, atque è diverso colligunt, quia si Filii vocantur, qui pacem faciunt; procul dubio Sathanae sunt Filii, pacem confundunt; omnes autem, qui per discordiam separantur à viriditate dilectionis arescunt.* Quàm nociva sit discordia imploratâ Dei gratiâ, Conceptibus deducam.

CONCEPTUS I.

Confirmatio seu Deductio. Judicum cap. 9. narrat sacer Textus: *Misit Deus Spiritum pessimum, inter Abimelech, & habitatores Sichem.* Notate: Spiritus pessimum. Dæmon communiter malus Spiritus dicitur; pessimum Spiritus ergo, quasi dæmone pejor notatur: Quis ergo ille Spiritus pessimus? S. Cajetanus in hunc locum, per hunc Spiritum pessimum, discordiam, sive rixam, malum affectum, dissensionem inter Abimelech, & Sichimitas intelligit: Discordia non dicitur simpliciter, Spiritus malus, sed pessimus. Cur pessimus? Experimentiâ teste, quo pejor est res aliqua, eò magis nocet; pessimum

ergo dicitur Spiritus discordiæ, ad indicandum, discordiam quam maxime nocere; nocere animæ, & corpori. S. Ambrosius in cap. 5. ad Galatas, subscribit: *Dissensio fratrum, inimica est dilectionis, contentiones enim generant jurgium, cujus fructus est vitæ con-*
sumptio. Noverat hoc David.

CONCEPTUS II.

Invaserat Spiritus malus Regem Saul: David, gener & domesticus Regis Saul, quid facit? An fors obsessum fugit? minimè: obsessio adstat intrepidè, citharâ suâ refocillat Saul, ita Textus 1. Regum cap. 16. *Quandocunque Spiritus Domini malus arripiebat Saul, David tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & levius habebat, recedebat enim ab eo Spiritus malus.* Dum Spiritus malus à Saul recessisset, fugit David, atque à Saul declinat: ita Textus 1. Regum 18. *Declinavit David à facie Saul.* Mirabile hoc, obsessio à Spiritu malo Saul, David intrepidus adstat; à Spiritu hoc malo Saul liberato, David declinat, & fugit: Cur hoc? An quid pejus Spiritu malo, David fugit atque declinat? & quid illud malo Spiritu pejus & deterius esse potest? est hoc pessima discordia, malus affectus, rancor, & livor, quem Saul adversus David in corde gessit. *Non rectis ergo oculis, Saul aspiciebat David.* 1. Regum cap. 18. Discordiam, livorem, rancorem, malum affectum, David diabolo pejorem judicat, fugit, atque declinat: siquidem à Spiritu malo agitated Saul, David nocere non tentavit: à discordiâ, livore, & rancore cordis verò stimulated Saul, lanceâ David transfigere, iteratò tentat. Præclarè Basilius Seleuciensis. Orat. 16. *Paululum à Dæmonis exitu levatus Saul & adversorum detersâ caligine, in David, quem præsentem cognoverat, hastam ejaculatus, medicine pretium, cadem obtulit.*

CONCEPTUS III.

Signanter adnectit Scriptura, 1. Regum 17. cap. Goliath antecessisse armigerum, *appropinquans adversum David, & armiger ejus ante eum.* Rupertus Abbas lib. 2. de Trinit. cap. 5. per Goliath,
K k intel-

divisionem, disjunctionem notat, non benedicit Deus? ad innuendum, discordias, dissensiones, divisiones animorum, odio habere Deum: Similiter loco, cœtui, familiæ, ubi dissensiones, discordiæ sunt, non benedicere, sed benedictionem subtrahere, unde perniciæ, & interitus certus subsequitur. Audiamus verba S. Hieronymi ad Jovinianũ. *In die secundo, non additum est, sicut in primo, & tertio & reliquis: vidit Deus, quia bonum est: statimque subjeceram, intelligentiam nobis relinquit, non esse bonum, duplicem numerum, qui ab unione dividit.*

CONCEPTUS VI.

Observat citatus magnus S. Hieronymus: Animalia omnis generis in Arcam Noë intrasse: intrarunt aliqua animalia bina & bina, alia sola & sola; illa, quæ sola & sola intrant in arcam, animalia munda dicuntur: illa verò, quæ bina & bina procedunt, animalia immunda pronuntiantur: immundum à Deo censei, est Deo displicere; immunda ab arâ & sacrificio rejicit Deus: immunda pronuntiantur, quæ bina & bina, in Arcam ingrediebantur animalia; ergo Deo displicentia, à Deo abjecta. Sed cur rectè immunda habentur animalia, quæ bina gradiuntur in Arcam? An fors, quia binarius numerus dualitatem, divisionem significat? Sic concludit S. Hieronymus. *Unde & in Arcâ Noë, omnia animalia, quæcunque bina ingrediuntur, immunda sunt, impar numerus est mundus, numero Deus impari gaudet.* In unitate sibi Deus complacet, numerum unum acceptum habet, mundum gratum sibi reputat; econtrà dualitatem, numerum binarium, qui divisionem, disjunctionem designat, immundum, ingratum reprobat, & rejicit: Discordes ergo Deus reprobat, dissentientes rejicit.

CONCEPTUS VII.

Duâs res observatu dignissimas, Ildephonsus de Padilla Annot. 9. in Habac. cap. 1. disc. 6. acutè ponderat: nempe Christum ascendentem in cœlum, tardè per Aera fursùm elevatum esse: *Videntibus illis elevatus est; Act. 1.* Quamprimùm Christus cœlum primum,

K k 2

mum,

mum, empyreum, & stellarum attigit, velocissimo volatu, & rapidissimo motu pertransiit. *Raptus est Filius Dei, ad Deum, & thronum ejus.* Apocal. cap. 12. Cur tam properanter, citò, velociter, cœlum empyreum pertransit? Filios Israël decrevit Dei beatitas, manna & coturnicibus pascere, & exhilarare, hæc tamen divinitate; coturnices in ipsa castra, in copiâ immisit, manna vero Deus, non intra, sed extra castra depluit: ita Textus Evangelic. 16. cap. *Factum est ergo vespere, & ascendens coturnix cooperavit castra, manè quoque ros jacuit per circuitum castrorum.* Cur quæ non etiam manna, uti coturnices, intra ipsa castra depluit? cur etiam manna extra castra bonus Deus præbuit? ad utramque quæstionem respondeo: primò, cur tam properanter, citò, velociter, cœlum empyreum pertransiit? notum est, in cœlo prima, & præcipua pyreo inter luminaria continua est discordia, pugna, & dissensio. Sol contrariatur Lunæ, hæc Soli, unde eclypses oriuntur, sidera tibi oppositis, continuo sibi ipsis contrariantur; unum versus Occidentem, alterum versus Orientem movetur, nec solum unum alteri contradicit, sed sibi ipsi quodlibet opponitur, & contrariatur, nam eo tempore, quo naturali motu, de Occidente ad Orientem movetur, rapto motu, de Oriente ad Occidentem trahitur. Hæc ergo cœlorum contrarietas, & oppositio, causa fuit, ob quam Christus velocissimè cœlum empyreum præteriret, ad indicandum discordes Deum omninò vitare, præterire, cum discordibus, ad instans DEUM manere, sed omninò eos deserere, abjicere, & probare; Hinc etiam manna, non intra castra, ut coturnices, sed extra castra depluit: Manna, typus gratiæ Dei est, castra, belligeros, discordantium sunt habitacula: Manna gratiæ typum, non intra, sed extra castra depluit; ad innuendum, gratiam suam, non discordibus Deum communicare, sed in perniciem, & exitium, adducere à divinâ gratiâ exulare. Audiamus Berchorium. Verbo *Deus viros pacificos visitat, & cum eis spiritualiter habitat, & eorum consortium diligit, & frequentat: quando enim apes in alveis strepitant, & clamorem, & discordiam faciunt, signum est, quòd alveas vult alveare dimittere, & ad locum alium se transferre; sic etiam Rex noster Deus, alveare cordis, & societatis dimittit, ubi lites, & discordias esse sentit.*

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Paulo ad Rom. 13. cap. *Non in contentione, & amulatione, sed induimini Dominum Jesum Christum. Amen.*

IN FERIA III. PASCHATIS.

CONCIO TERTIA.

Mirantibus prae gaudio. Lucae 24.

Textus.

Passionem Christi meditari, gaudium inter-
num, & quam maximum meritum caufat.

Thema.

Christum passum, in manibus & pedibus, Cicatrices
Vulnerum gestientem, intuiti sunt Apostoli, & admiran-
tes gaudebant. *Mirantibus prae Gaudio.* Exinde
hoc Documentum capimus, Passionem, Vulnera, & Ci-
catrices Christi meditari, singulare Gaudium internum,
consolatione in mentis, & animae quam maximum meritum caufat.

Exordium.

Probo Scripturae Textu, & SS. Virorum asserto, *Secundum multi-*
tudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuae, letificaverunt animam meam. canit David. Psal. 93. *Sicut abundant Passiones Christi in nobis, ita & per passionem abundat consolatio nostra.* inquit Paulus 1. ad Corinth. 4. cap. Audiamus Patres. *Certa aique se-*
cura est expectatio promissa Beatitudinis, ubi est participatio Do-
minicae passionis. scribit S. Leo Papa. Sermon. 9. de Quadrag. Elegan-
tia sunt verba Rabani de laudibus Crucis. *Passio Christi Caelum sus-*
sentat, mundum regit, tartarum perfodit, in ea confirmantur An-
geli, redimuntur populi, convertuntur inimici, stabiliuntur subsi-
stentia, animantur viventia, consentiunt sentientia, illustrantur
intelligentia. Emphatica sunt verba magni Augustini. Lib. 5. con-
tra haereses. *Fusus est sanguis medici, & factus est medicamentum*
phrenetici. *Passio tua, Domine Jesu! ultimum est refugium, singu-*
lare remedium; Per has rimas (Vulnera Christi intelligit) licet mi-
hi sugere mel de petra, oleum de saxo, & videre, & gustare, quam
suavis

Textus

Scriptura.

Patres.

S. Leo. Papa.

Rabanus.

S. Augustin.

Kk 3.

suavis

- S. Bernardus. *suavis est Dominus.* Loquitur S. Bernardus. Serm. 22. super Ca.
 ca. Peroptimè S. Laurentius Iustinianus de Pass. Domini. *salubrior, ad mentis habitaculum, cogitatio reperitur, quam
 S. Laurentius Iustinianus. fionis Christi, per ipsam quippè, humana salutis restauratio, & ineffabilis Dei ad Homines, agnoscitur summa dilectio. Nemo autem divina Charitatis aeternum fontem degustat melius, quam
 B. Albertus Magnus. jusmodi attentâ, sedulâq; meditatione.* Nervosè B. Albertus Magnus Tract. de Mis. *Simplex recordatio, vel meditatio Passions Christi plus valet, quam si quis per annum jejunaret in Pane, & in quâlibet sextâ feriâ, vel disciplinaret se, quâlibet hebdomada ad effusionem sanguinis, vel quotidie legeret Psalterium.* Bernardus de Busto Serm. 15. inquit. *Magis meretur, vel unam lachrymam emittens, ob memoriam Passions Christi, quam si aliam promissionis peregrinaretur.* Thom. Kemp. habet. l. 1. cap. de Imitatione Christi. *Qui se intemè, & devotè in Passione Dei exercet, omnia utilia, & necessaria sibi, abundanter ibi invenit.* Et iterum Lib. 2. cap. 1. §. 4. *Requiesce in Passione Domini, & in cruce ejus vulneribus libenter habita, si enim ad vulnera, & tiosa stigmata Jesu devotè confugis, magnam in Tribulatione fortationem senties.* S. Gertrudes ait. lib. 3. cap. 41. *Sicut mirabile est, ut aliquis farinam tractet, ut inde pulverem mtrahat; sic fieri non potest, ut aliquis cum devotione, etiam Dominicâ intendat passioni, & nullum inde fructum percipiat.* cludo cum Ludovico Blofio in Sacell. anim. cap. 21. *In aëre planè Thesaurus invenitur in passione Christi, cui si te coram ter adjunxeris, mirum in modum locupletaberis: quotiescunq; aliquid meditaris, aut legis, de passione Domini Jesu, sancto inde, & ingentem fructum reportas, etiamsi parvo admittas fructu, & sine ullo sapore sensibili mediteris, ac legas: fieri meditatione potest, ut vel aspicias tantum piis oculis, imaginem crucis sine grandi utilitate. Dei auxilio implorato, desuper Conceptam dicam.*

CONCEPTUS I.

- Confirmatio seu Deductio. *Nomine totius Apostolici Collegii, consolatissimè scribit S. Paulus 2. ad Cor. cap. 4. Tribulationem patimur, & non angustiamur. Persecutionem patimur, sed non derelinquimur. O magne*

le! in rot adversis, quid adeò solidè Apostolos, in fame, in siti, in frigore & æstu, in vinculis & carceribus, in pressuris & tormentis, in ipsiis mortis angulitiis confortavit, consolabatur? dicit S. Paulus citatâ Epistolâ. *Semper mortificationem Jesu Christi, in corde nostro circumferentes.* Meditatio passionis Christi, gaudium internum adfert, tribulationes suaves reddit. Perpulchrâ similitudine, hoc exprimit S. Catharina Senensis: Sicut panis durus, si aquâ molliatur, facilè, & cum voluptate sumitur; ita dolores nostri, & labores, licet duri sint, leves & suaves efficiuntur, si per meditationem, sanguini, & passioni Christi immergantur. Figuris ex Scripturâ patet.

CONCEPTUS II.

Exodi 15. cap. Filii Israël ad amarissimas aquas pervenerunt, quas bibere nauseabant. *Venerunt in Marath, neq; poterant bibere aquas de Marath, eò quòd essent amara.* Mirabiliter tamen à Moyse, amarissimæ hæ aquæ dulces factæ sunt, ita ut cum gustu, Filii Israël eas biberint, & se recreaverint. Item narrat Scriptura. Num. cap. 17. aridum lignum, & baculum, dulcia amygdala protulisse. *Invenit germinasse virgam Aaron, in domo Levi, & turgentibus gemmis eruperant flores, qui foliis dilatatis, in amygdalas deformati sunt.* Quis dicet, quo remedio, aquæ amara, à Moyse dulces sunt reddita? & quo artificio, arida virga reffloruit, & dulcissimos fructus protulit? dicit remedium, & altum, citatis locis, sacer Textus: Moyses certum lignum in amaras aquas immisit, & dulces factæ sunt. *Clamavit ad Dominum, qui ostendit illi lignum, quod cum misisset in aquas, in dulcem versa sunt.* Exodi 15. cap. Iterum Moyses, in virgas tribuum inscripsit nomina. *Et unicuique nomen superscribens Virga sicca.* Virga, cui nomen summi Sacerdotis Aaron inscriptum fuit, floruit, fructus suaves protulit. Aquæ Marath amarissimæ, sunt mundi tribulationes, & miseriæ; in has, si quis miserit lignum crucis, consideraverit in cruce pendentem, & patientem Jesum, aquas amarissimas tribulationum, compatiens Christo crucifixo meditatio, reddet dulces & suaves, causabit in mille adversitatibus, internum cordis gaudium, omnes adversitates reddet leves, & faciles: sint animæ nostræ, nescio quomodo ari-

do arida, steriles, desolata, tristes; inscribatur his virgibus aride nomen summi Sacerdotis Jesu Christi, in cruce patientis; floreant fructus dulces proferent, amoris erga Jesum, compassionis erga Christum, contritionis, & doloris super peccata, quod tam amarosum Dominum offenderimus: sapient exhinc poenaltates, corporis mortificationes, in aliquam offensarum commissarum compensationem. Ita Conceptum istum subscribit zelosissimus S. Franciscus de Sales. Lib. II. de Amore. *Sicut Virga Aaron, prius tota arida, ubi summi Sacerdotis nomen ei inscriptum fuit, florere, & fructum minare cepit: ita & anima nostra, ex se sterilis, quam prius summi Sacerdotis Christi nomen, ac passio inscripta fuerit, ubi fructus produceret.*

CONCEPTUS III.

Narrat S. Evangelista Marcus cap. 16. *Cum transisset Sabbathum, Maria Magdalene, & Maria Jacobi, & Salome, emittentes aromata, ut venientes ungerent Jesum: & introeuntes in monumentum, viderunt Juvenem sedentem in dextris, qui dixit: nolite expavescere, Jesum queritis Nazarenum crucifixum.* In hic observanda veniunt: dicit Angelus Mulieribus, ne timeant. *Nolite expavescere.* Viri milites timeant, & trepidant: *Extremi sunt Custodes, & facti sunt, velut mortui.* Matth. 28. cap. Viri timeant, expavescunt, & mulieres non timeant? *Nolite expavescere, cur non timeant? dicit causam Angelus. Jesum queritis Nazarenum Crucifixum.* Timor, anxietas mentis est, timor tristitiam fert, timor hominem inquietum, inconsolatum reddit; timor anxietatem, tristitiam, inquietudinem, abesse jubet Angelus mulieribus. *Nolite expavescere.* Indicans, per compatiendam meditationem passionis Christi, omne id, quod animae adversum, grave est, tolli, ac menti quietem, animae consolationem, in corde tribui gaudium, jubulum, ac dulcedinem. Non est in mysterio, quod Angelus dicat mulieribus: *Jesum queritis Nazarenum crucifixum.* Cur addit: *Nazarenum?* an non sufficere; Jesum queritis crucifixum? Cur addit, & praemittit *Nazarenum?* docet Hugo Cardinalis, in S. Marcum scribens: *Nazarenum*, hoc nomen interpretari *Floridum.* Flores recreant, exhilarant, consolantur, imò medentur: idem ergo floridus, quod recreant, exhilarans, consolans, adjuvans; crucifixo apponit, & adnectit Angelus.

nomen, & titulum Nazareni, intruens, per piam crucinxi JESU considerationem, recordationem, effici, ut Jesus erga tales sit floridus, internis consolationibus eos recreet, exhilaret: in facto, sunt expertæ hoc ipsum tres allegatæ mulieres, omnium primò iis, à mortuis gloriosè resurgens Jesus apparuit, & suâ gaudiosâ resurrectione, mirum in modum exhilaravit; cur omnium primò iis? Respondet Paulus de Palatio. *Quæ duraverunt juxta crucem, videntes morientem, nunc priores meruerunt videre resurgentem.* Conformeriter Didacus Stella, in Lucam. *Maria ista, primò de resurrectione Christi exultant, quia maximè in passione ejus doluerant.* Discipulis euntibus in Emmaus, se Jesus associat. *Ipse Jesus appropians, ibat cum illis.* Lucæ 24. cap. eos dulciter recreat, & consolatur. *Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in viâ, & aperiret nobis scripturam.* Lucæ 24. cap. Quid Christum movet, quod se suaviter eis associet, dulciter recreet, & consoletur? Motivam causam allegat Textus: *Ipsi loquebantur ad invicem, de omnibus his, quæ acciderant: de Jesu Nazareno, quomodo eum tradiderunt summi Sacerdotes, & Principes nostri, in damnationem mortû.* Desuper Dionysius Carthusianus in Lucam. *Quia de Christi passione contulerunt, & ei piè compatiebantur, apti fuere, ab eo visitari, & consolari; specialiter enim complaceat Salvatori nostro, collatio de suâ passione.* Passionem ergo Domini meditari, considerare, gaudium internum cordi creat, homini uberimos fructus divinæ gratiæ causat. Testem allego Sponsam.

CONCEPTUS IV.

Fatetur hæc, Sponsam sibi adeò addictam promeruisse, ut inter ubera ejus commorari placuerit. *Inter ubera mea commorabitur.* Cant. cap. 1. Inter ubera commorari, intensissimum amorem, & affectum significat, delicias, consolationes summas indicat. Quibus mediis usâ est Sponsa, ut Sponsam suam, adeò sibi devicerit, tam amorosum sibi affectum reddiderit, delitiis, & consolationibus eam repleverit? indicat causam motivam Cant. cap. 1. *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi,* Myrrhæ amaræ fasciculus, considerationem, meditationem, numerum amaræ passionis Christi, denotat; qui considerat, meditatur sæpius passionem Christi, facit, & causat, ut dilectus animarum nostrarum Christus Jesus, amantissimum, affectissimum se ei exhibeat, intimè illi commoretur, deli-

L 1

tiis

tiis internis, ac consolationibus animam repleat. Confirmat discipulum hunc doctissimus Mansi. Disc. 8. Num. 11. annotans.

CONCEPTUS V.

In Monte Thabor, transfiguratus est Jesus, adfuit Petrus, qui ait: *Bonum est, nos hic esse.* Adstant Moyses & Elias, qui loquebantur de excessu ejus. *Erant autem Moyses & Elias visi in monte Thabor, & dicebant excessum ejus, quem completurus erat in Hierosalem.* Lucæ 9. cap. Bene notare libeat: dum Christus clarificatus præsentium corda, & animos, ineffabili gaudio, & jubilo perterritus deret, Moyses & Elias de excessu, de amorosâ passione Christi tibi differunt; An non conveniens erat, de præsentis materia, & gloriâ Cœlesti, de immensâ Electorum beatitudine differere? de Moyses & Elias nihil conferunt, unice loquuntur de excessu, & amantissimâ passione Christi, Hierosolymis complenda? ad hoc respondet Paulus de Palatio, id hoc præcipue factum esse mythe ut omnibus fidelibus, hoc perhiberetur documentum, scilicet quod qui loquuntur, meditantur, considerant devotè, amarissimè Christi passionem, iis Deus communicet donum gaudii internæ consolationis, prægestulum æternæ beatitudinis, hic adhuc tibi exhibeat.

CONCEPTUS VI.

Narrat S. Lucas cap. 24. Apostolos Christo prandium paratum. *Obtulerunt ei Partem Piscis assi, & favum mellis.* Cur primum piscem, dein favum mellis? Respondet Hugo Cardinalis in Lucæ per Piscem assum, Christum crucifixum, per favum mellis, Christum gaudiose resurgentem intelligens. *Piscis assus, suis carnibus in passione, favus mellis, in resurrectione.* Post Piscem obtulit favum mellis, interni gaudii, & consolationis. Concludo cum S. Bernardo. Serm. 1. de Resurrectione. *Non minus reverentia, resurrectionis tempus exigit, quàm passionis, si compateremini, & congnaretis, si commoreremini, & consurgeretis.*

Epilogus.

Hortor ergo omnes, desiderent cum S. Paulo, nihil aliud scire nisi Jesum crucifixum: & promittit: *Si compatimur, & conglorificabimur.* ad Romanos cap. 8. Amen.